

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 spalsie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 spalsie (szer. szp. 62 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyższy 3 słowa) 40 gr.

Rok III.

Nr. 68.

Kraków, sobota 22 marca 1941 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł. Na prowincję dopłata porta. Konto czekowe: Warszawa 658.

Londyn znówu pod gradem bomb

Angielskie sprawozdania o niemieckich atakach powietrznych.

Sztokholm, 21 marca. Z komunikatu Reutera na temat ataku niemieckiego lotnictwa na rejon portowy i dzielnicę przemysłową Londynu wynika, że był to „najcięższy z ataków, który pod względem potęgi można przyrównać do ataku z ostatniej nocy ubiegłego roku”.

„Naziistowskie samoloty bombowe — wynika z dalszej treści komunikatu — przez kilka godzin zrzucały ciężkie bomby, oraz bomby zapalające”. Straże pożarne miały w ciągu nocy pełne ręce roboty”.

Z treści komunikatu londyńskiej służby informacyjnej również wynika, iż atak bombowy był niezwykle intensywny. Rozpoczął się on bezpośrednio po nastaniu ciemności, a zakończył się po północy. Zrzucone bomby zapalające i kruszące wyraziły niezwykle poważne uszkodzenia.

Opublikowany przez agencję Reutera oficjalny komunikat brytyjskiego ministerstwa lotnictwa oraz min. bezpieczeństwa wewnętrznego mówi o silnym bombardowaniu Londynu. Powstały bardzo poważne szkody i spustoszenia, spowodowane wybuchami ciężkich bomb i pożarami. W niektórych miejscach uległy zniszczeniu ważne zakłady przemysłowe.

Uzupełniając swe informacje, agencja Reutera donosi, że w ataku bombowym w ciągu ostatniej nocy wzięło udział kilkaset bombowców, które zrzucały dziesiątki tysięcy bomb kruszących i zapalających.

* * *

(S) Berlin, 21 marca. W nocy z 19 na 20 marca lotnictwo niemieckie przeprowadziło na Londyn atak w wielkim stylu w takich rozmiarach, jakich stolica brytyjska nie

przeżyła od początku bieżącego roku. Przez 6 godzin panował w mieście stan alarmowy. Już z pierwszych nadchodzących meldunków można zorientować się, że ten wielki atak na angielskie obszary portowe i dzielnice przemysłowe uwięziony był olbrzymim sukcesem.

W związku z wielkim atakiem niemieckim na Londyn, donoszą następujące szczegóły:

Przy dobrej widoczności na ziemi, niemieckie eskadry bojowe, dokonujące ataku, mogły wyraźnie rozemnać podane w rozkazach objekty ataku. Już po pierwszej godzinie ataku w obiektach dokowych, warsztatach okrętowych, oraz w jednej dzielnicy przemysłowej wybuchły liczne pożary, które następnie atakującym eskadrom wskazywały kierunek.

Według nowojorskich doniesień i pierwszych wiadomości, nadeszłych z Anglii, zniszczenia spowodowane przez niemiecki atak powietrzny, głównie w londyńskich dokach, magazynach i spichrzach, oraz w zakładach skoncentrowanego tu przemysłu wojennego, były niezwykle dotkliwe.

Wojna powietrzna powraca na Londyn.

Korespondent szwedzki opisuje nowy atak lotnictwa niemieckiego na stolicę Anglii.

(-) Sztokholm, 21 marca. Ubiegłej nocy, — jak donosi korespondent dziennika szwedzkiego „Nya Dagligt Allehanda” ze stolicy brytyjskiej — Londyńczycy zostali grubo wnieśli przebudzeni z optymizmem, w jaki zapadli w zwiadowczej nadziei, iż gwałtowne niemieckie ataki bombowe na Londyn nie powtórzą się już więcej.

Ubiegłej nocy wojna powróciła znowu do Londynu w postaci niekończącej się ilości niemieckich maszyn bombowych, wojna

powietrzna, połączona z olbrzymią ilością bomb rozpryskowych i zapalających. Na jedną tylko dzielnicę Londynu zrzucono dziesiątki tysięcy bomb zapalających. Syreny na dachach wyły bez przerwy.

W wielu miejscach — jak donosi dalej korespondent — siła eksplozyj dosłownie rozszalała budynki. W innych okęgach, wobec masy zrzuconych tym razem bomb zapalających, ilość rozporządzalnych straży ogniowych okazała się zupełnie niewy-

starzająca. Londyn slyszal tej nocy ogień artylerji przeciwlotniczej o dawno niewidzianej gwałtowności. Chwilami huk dzial wogóle nie ustawał, a granaty sypaly sie formalnym strumieniem pod niebo. Huk motorow bombowcow niemieckich byl niezwykle silny. Albo musialy one lecic nizwykle nisko, albo tez — jak sadzi korespondent — ukazyly sie nad stolica brytyjska w wiekszych ilosciach, niz zwykle.

Pod naglowkiem: „Straszna noc bombardowania w Londynie — najcięższy atak w tym roku” donosi korespondent londyński „Artonbiadet”, że stolica Anglii przeżyła właśnie najgorzej noc w tym roku. Nawet najsilniejszy ogień artylerji przeciwlotniczej nie byl w stanie przeszkodzic niemieckim maszynom bojowym w nieustannem krązeniu nad Londynem. Kiedy usilowano gasic bomby zapalajace, rzucone w wielkich ilosciach, posypal sie prawdziwy grad bomb rozpryskujacych. Jak donosi dalej korespondent, powstaly wielkie szkody materialne i wybuchly olbrzymie pozary.

Sprawozdanie prasy amerykańskiej.

(-) Nowy Jork, 21 marca. „Associated Press” nazywa atak bardzo silnym eskadr niemieckiego lotnictwa bojowego, dokonany w nocy na czwartek na objekty wojenne Londynu „najcięższym w obecnym roku atakiem”. Tysiące bomb spadło wśród groźnych detonacji na miasto.

Sprawozdawca „New York Times” Anderson wyraża przekonanie, że atak ten można porównać z olbrzymimi atakami z ubiegłej jesieni. Bombowce niemieckie nadlatywały w takich masach i tak nisko, że powietrze przepelnione było warkotem motorów. Huk artylerji przeciwlotniczej był tak intensywny jak jeszcze nigdy dotychczas.

Nasuwają się wnioski, że w akcji brały udział nowe baterie przeciwlotnicze. Gwałtowne detonacje wstrząsnęły całymi dzielnicami.

Znamiennym jest jedno zdanie sprawozdania, mianowicie, że zniszczone zostały domy w dzielnicach ubogich, oraz domy mieszkalne i handlowe”.

„Hrvatski Dnevnik” o stosunkach niemiecko-jugosłowiańskich.

Belgrad, 21 marca. Wychodzący w Zagrzebiu organ, kierowany przez wicepremiera Maczka, kroatyjskiego stronnictwa chłopskiego „Hrvatski Dnevnik”, zamieszcza obszerny artykuł wstępny, w którym omawia stosunki łączące Niemcy z Jugosławia.

Pismo wspomina, że stosunki między obu krajami kształtują się nadal na platformie przyjazni i wbrew rozpowszechnianym w ostatnich czasach zagranicą propagandowym pogłoskom nawet w najmniejszym stopniu nie uległy zamęczeniu.

Stosunki jugosłowiańsko-niemieckie należy oceniać bez wszelkich złośliwości, ale spokojnie i rozsądnie. W rzeczywistości Jugosławia nie wymaga od Niemiec niczego innego, jak tylko poszanowania jej państwowej niepodległości i terytorjalnej nieetykalności. Kraj, który zajmuje takie stanowisko, a przytem nie wypowiada słów na marnie, kraj, którego siły nie można niedocenić, może dzięki swemu stanowisku wzbudzać jedynie szacunek. Niemieckie dzienniki zaznaczają, iż punkt ciężkości walk spoczywa nadal na wyspach brytyjskich, oraz że tam nastąpi rozstrzygnięcie.

Ponowne spotkanie Edena z Saracoglu.

(S) Ankara, 21 marca. Według informacji agencji Anatolie w tych dniach na życzenie rządu angielskiego odbyło się na wyspie Cypr ponowne spotkanie brytyjskiego ministra spraw zagranicznych Edena z ministrem spraw zagranicznych Turcji Saracoglu.

Pierwszy transport broni ze Stanów Zjednoczonych po przyjęciu ustawy lombardowej zatopiony.

(-) Nowy Jork, 21 marca. Pierwszy transport broni, wysłany ze Stanów Zjednoczonych do Anglii po przyjęciu ustawy lombardowej — jak donosi agencja Stefa-

ni z Gibraltaru przez Algeiras — został zatopiony przez pewną niemiecką łódź podwodną.

„New York Times” o stratach tonażu okrętowego.

(-) Nowy Jork, 21 marca. „New York Times” donosi z Londynu że według podanych do wiadomości przez admiralicję, straty tonażu okrętowego w tygodniowym okresie od 3—9 marca wynoszą ogółem 98.832 ton. Jest to wprawdzie o 42.482 ton mniej niż w poprzednim tygodniu, jednakże 32.000 ton powyżej przeciętnych strat tygodniowych w okresie wojny.

Brytyjska admiralicja, podała równocześnie do wiadomości w dniu 2 marca straty tonażowe za ubiegły tydzień, które były o 6.724 ton niższe niż to poprzednio zakomunikowano, ponieważ jeden ze statków, który uważano za stracony, po kilkudniowym opóźnieniu przybył do swego portu. Ogółem ze stratami z ostatnich tygodni przeciętne tygodniowe straty tonażu okrętowego wynoszą 120.073 ton, co — jak się wyraża „New York Times” — „jest niezbyt pocieszającą wiadomością”.

Jeśliby straty tygodniowe były mniejsze niż się podaje w sprawozdaniach tygodniowych, to nie da się ukryć faktu, że utrata 100.000 ton w ciągu tygodnia wpływa bardzo ujemnie na sytuację. Niezależnie od tego dojść muszą straty, wynikłe z powodu burzliwego morza i uszkodzeń okrętów, gdyż w takich wypadkach statki oddane do naprawy są unieruchamiane na 6, a nieraz i więcej miesięcy, wobec czego rzeczywiste straty tygodniowe należy obliczać w wysokości 200.000 ton.

Oficjalne kółka są zdania, że Anglja musi się liczyć z poważnymi stratami, aby wygrać bitwę na Atlantyku, ponieważ nieprzyjaciel wykorzystuje maksimum swych sił, idących w trzech kierunkach, mianowicie używa broni nadwodnej, t. j. lotnictwa, jednostek morskich, oraz łodzi podwodnych.

Przeciętne straty tygodniowe na odcin-

Anglicy zrzucili bomby zapalające

(-) Kopenhaga, 21 marca. Jak donosi biuro Ritzau, samoloty angielskie w nocy na środek przeleciały nad niekiedy odległymi od Danii.

Zrzucono kilka bomb zapalających, które jednak wyrządziły bardzo nieznaczne szkody. Na wyspie Fünen w pewnym gospodarstwie wiejskiem wybito kilka szyb i zabito krowę.

Atak na holenderskie łodzie rybackie.

Haga, 21 marca. Dwa samoloty brytyjskie zaatakowały we wtorek w południe 3 holenderskie łodzie rybackie, które udały się na połów ryb, z których znaki państwa były dobrze widoczne.

Lotnicy brytyjscy obrzucili je bombami i ostrzelali ogniem karabinów maszynowych. W związku z tem 4 kule poważnie raniły holenderskiego rybaka M. d. Graaf z Szeweningen.

Jest to już trzeci tego rodzaju zamach w ciągu ubiegłego tygodnia.

ku ostatnich 7 miesięcy 1940 roku — pisze dalej „New York Times” — wynosił 90.000 ton. W pierwszych 11 tygodniach br. tygodniowe przeciętne straty tonażu spadły na 51.000 ton. Amerykański dziennik dochodzi do wniosku, iż kółka brytyjskie biorą pod uwagę, że „nie jest rzeczą ważną ile statków ujdzie na dno morza, lecz ważniejszem jest, ile przybywa”.

Rokowania rolnicze niem.-włoskie.

Wiedeń, 21 marca. Przedstawiciele rządów niemieckiego i włoskiego odbyli w Wiedniu w czasie od 17 do 20 marca br. rozmowy na temat zagadnień rolniczych.

Rokowania miały na celu wprowadzenie w czyn porozumienia zawartego między ministrem Rzeszy dla wyżywienia i rolnictwa Darrem i królewsko-włoskim ministrem rolnictwa Cassinini, zawartem w jesieni ub. roku a obejmującym sprawę rozszerzenia i wzmocnienia współpracy w dziedzinie rolniczej między Niemcami i Włochami.

Rokowania te doprowadziły do porozumienia w sprawie wzajemnego przywozu do Niemiec owoców i jarzyn, oraz nasion i roślin leczniczych i korzeniowych. Rozmowy toczyły się w duchu solidarnej współpracy, przyczem we wszystkich punktach osiągnięto zupełne porozumienie.

„Zwycięstwo na Zachodzie” — wyświetlane w Teheranie.

(-) Teheran, 21 marca. Niemiecki poseł w Teheranie wydał w ubiegłą środę przyjęcie w reprezentacyjnych salonach nowego ginachu poselstwa niemieckiego, w czasie którego wyświetlano nowy dokumentarny film pt. „Zwycięstwo na Zachodzie”.

W przyjęciu wzięli udział wszyscy członkowie gabinetu irańskiego z prezesem rady ministrów na czele, szambelan dworski, minister wojny, szef sztabu generalnego, sekretarze stanu, członkowie przedstawicielstwa wladz, przedstawiciele wladz gospodarczych, przedstawiciele prasy, wreszcie członkowie korpusu dyplomatycznego.

Obecna sytuacja na Bałkanach.

(-) Belgrad, 21 marca. Wojskowy współpracownik dziennika „Hrvatski Dnevnik”, pisząc o obecnej sytuacji na Bałkanach, podkreśla, że nie zostały jeszcze zerwane wszystkie nić pokojowego rozwiązania trudności na obszarze Bałkanów. Odnosi się wrażenie, że nawiazuje się tu nowa nić pokoju, który przyniesie ulgę całemu Bałkanom i pozwoli spodziewać się niezamąconej niczem przyszłości.

Wniosek Roosevelta przekazany senatowi.

(-) Waszyngton, 21 marca. Izba Reprezentantów na wniosek Roosevelta uchwaliła 336 głosami przeciw 55 kredyt w sumie 7 miliardów dolarów na wykonanie ustawy o pomocy dla Anglii.

Wniosek Roosevelta został obecnie przekazany do senatu celem dalszego rozpatrzenia. Izba odrzuciła wniosek opozycji w sprawie skreślenia przewidzianej w ustawie o pomocy angielskiej kwoty 350 milionów dolarów na zakup ziemiopłodów, przeznaczonych dla głodujących kobiet i dzieci w Europie, o ileby Anglja nie zaprzęstała blokady wspomnianych krajów.

Ameryka i wojna.

Kraków, 21 marca.

Ameryka była zawsze krajem nieograniczonych możliwości. Także i sposób, w jaki Ameryka oddziaływała na obecną wojnę, różni się bardzo silnie od europejskich w tym kierunku zwycięstw. Po uchwaleniu ustawy o dzierżawach i pożyczkach, przy pomocy których północno-amerykański prezydent chce podać pomocną dłoń swym uciesionym angielskim przyjaciółom, przeciwnictwa natrafiają na siebie w Ameryce bardzo silnie.

Stworzenie tej ustawy spowodowało nie tylko to, że zwolennicy partii interwencyjnej stali się bardziej pewnymi siebie, ale także i to, że wszyscy amerykańscy przeciwnicy wojny zaczynają się jednaczyć i podejmować ataki na rząd, antyinterwencjonalistów, których liczby nie należy oceniać zbyt nisko, grupują się wokół rozmaitych partii, przedewszystkiem jednak dookoła organizacji obozu antyinterwencyjnego i antywojennego, t. zw. „America First Committee“.

Przywódcy tego ruchu występują w ostatnich czasach coraz częściej na widowni i podnoszą swoje ostrzegawcze głosy. Podczas gdy interwencjonści chcą udzielić znajdującym się w fatalnej sytuacji Anglikom, wszelkiej możliwej pomocy, to „America First Committee“ usiłuje wysunąć wszelkie argumenty, któreby mogły zapobiec szkodliwej dla amerykańskich interesów państwowych i narodowych interwencji. **Nietylko ten komitet występuje na pierwszy plan, lecz także i pojedyncze osobistości, które cieszą się w północno-amerykańskich stanach wielką sławą, zajmują publicznie stanowisko przeciwko Rooseveltowi i zarządzeniom wydanym przez jego rząd.**

W ostatnich czasach uczynił to także pułkownik Lindbergh, który po swym locie „non stop“ do Europy, stał się w Ameryce czemś w rodzaju bohatera narodowego. Wystąpił on otwarcie przeciwko uwikłaniu Ameryki w konflikt europejski. Aby zaś znaleźć szerszy posłuch w opinii amerykańskiej, wybrał on formę listu otwartego, który ukazał się w tygodniu „Colliers“, a który wzbudził powszechną uwagę. Pozostała prasa amerykańska zajęła się natychmiast wywodami Lindbergha omawiając je bardzo żywo. Tem samem Lindbergh osiągnął cel, jaki sobie ustalił, pisząc wspomniany list. Słynny amerykański pułkownik lotnictwa stwierdza na początku, że **jest on osobistością przeciwną przyłączeniu się Ameryki do wojny europejskiej i że ze swej strony dokona wszystkiego, aby zapobiec włączeniu się do wojny.** Zdaniem Lindbergha wszystko to, czego rząd Roosevelta dokonał w kierunku niesienia pomocy znajdującemu się w wielkiej potrzebie imperium brytyjskiemu, pedzi Stany Zjednoczone z wrastającą szybkością do tej najbardziej ze wszystkich niszczonej wojny. Lindbergh zaznaczył, że **nikt w Ameryce nie ma pojęcia, w jaki sposób Anglja może wygrać tę wojnę.** Podjęcie wojny w Ameryce nie wiedzą zapewne, jakim potencjałem wojennym dysponują Niemcy. Wydaje się, że o tych wszystkich problemach są oni tak mało poinformowani, jak byli pni na początku tej wojny odpowiedziami przywódcy Francji i Anglii.

W związku z powyższem, amerykański pułkownik lotnictwa poruszył problem północno-amerykańskich zbrojeń lotniczych, które on, jako fachowiec, uważa za wystarczające. W chwili obecnej — oświadczył Lindbergh — w armii i marynarce Stanów Zjednoczonych nie ma tylu pierwszorzędnych samolotów bojowych, ile Niemcy są w stanie wyprodukować w ciągu kilku tygodni. W zakończeniu swego listu otwartego Lindbergh podnosi jeszcze raz swój ostrzegawczy głos. Lindbergh jest głęboko przeświadczony, że większość ludności północno-amerykańskich stanów **nie chce wojny.** Naród amerykański może być przyciągnięty do wojny europejskiej jedynie w tym wypadku, jeśli zostanie zmuszony do tego przez podżegaczy wojennych.

Antyinterwencjonści w Nowym Jorku zajęli stanowisko przeciw burmistrzowi La Guardia w formie demonstracji. Grupa izolacjonistów, licząca ponad tysiąc zwolenników, zgromadziła się przed urzędem burmistrza w Nowym Jorku i wysłała delegację do La Guardia, która doręczyła mu pismo protestacyjne. W piśmie tem La Guardia został wezwany do przeprowadzenia rewizji swego stanowiska. Zyczeniem antyinterwencjonistów jest, aby La Guardia w ten sposób reprezentował interesy Ameryki, jak tego oczekuje ludność.

„America First Committee“ rozwija od niedawna propagandę przeciwko udziałowi Ameryki w wojnie i zwałca uchwały partii wojennej. Komitet ten uznał za swoje zadanie zapobiegać, by Ameryka nie pozwalała na udzielanie pomocy Anglii ponad to, co pierwotnie przewidziano, to znaczy Stany Zjednoczone mają Anglii dostarczać jedynie broni i środków żywności, jeśli dostawy te będą transportowane na okrętach angielskich i pod osłoną angielskich kaperowników do obłątanych wysp brytyjskich. Miarodajni przywódcy „America First Committee“ w żadnym wypadku nie chcą dopuścić, aby wydział pomocy dla koalicji zezwolił na użycie floty Stanów Zjednoczonych do konwojowania względnie, aby werbowano ochotników w Stanach Zjednoczonych do armii angielskiej. Przywódcy komitetu wypowiadają się także przeciwko udziałowi Stanów Zjednoczonych w obronie Singapooru i holenderskich Indji wschodnich.

Niemiecko-turecka uroczystość ku czci poległych bohaterów.

Przemówienie ambasadora von Papena i generała tureckiego Ali Fuada

(-) Istanbuł, 21 marca. Na honorowym placu w ogrodach niemieckiej ambasady w Therapia nad Bosforem, odbyła się uroczystość ku czci bohaterów nad grobami niemieckich oficerów i żołnierzy poległych i zmarłych w czasie wojny światowej w Turcji.

Uroczystość ta była połączona z uczczeniem 25-tej rocznicy zgonu generalnego feldmarszałka von der Goltz-Paszy, zmarłego w r. 1916 koło Kut el Amara i pochowanego na bostrowskim cmentarzu w Therapia. W uroczystościach wzięli udział niemiecki ambasador von Papen i attache wojskowy general-major Rohde.

General-major Rohde w przemówieniu podkreślił, że obecna uroczystość nad grobami w Therapia posiada szczególne znaczenie, gdyż przypomina ona 4 twarde lata wojenne, przeżyte wspólnie z narodem tureckim. Uroczystość ta przywodzi również na pamięć postać wielkiego niemieckiego żołnierza generalnego feldmarszałka von der Goltz-Paszy, który jednoczył w swojej osobie wiodności marszałka niemieckiego i tureckiego, stając się łącznikiem pomiędzy niemiecką i turecką ideą żołnierską. Mówca opisał wybitną długoletnią działalność marszałka, jako reorganizatora armii i wyszkolenia wojskowego w Turcji.

W związku z tem general-major Rohde powitał obecnych przedstawicieli tureckich sił zbrojnych, których przybycie jest dowodem, iż armja turecka nie zapomniała zasług, oddanych jej przez marszałka von der Goltz-Paszy. W dalszym ciągu general-major Rohde przypomniał bohaterów powietrznych z czasów walk o Dardanele kapitanu Buddacke, oraz zmarłego niedawno w zachodniej Francji wskutek katastrofy lotniczej wiceadmirała Arnault de la Perriere, który przez 7 lat działał jako wykładowca w tureckiej akademii morskiej.

Z kolei ambasador von Papen powitał przybyłego w charakterze gościa komendanta tureckiej akademii wojennej generała Ali-Fuada, którego przybycie stanowi dowód szczególnego uczczenia zmarłego generalnego feldmarszałka von der Goltz-Paszy, oraz niemieckich żołnierzy poległych w Turcji i za Turcję.

— Jesteśmy związani — oświadczył ambasador — od czasu wspólnie kiedyś przeżytych wlk wspólnym losem, a jego wymowa górze nad głosami, pragnąciami siac nienawiści i rozdzielenia. Taki jest testament zmarłych, który wyznajemy głośno i w najlepszych intencjach.

Po przemówieniu ambasadora niemieckiego wygłosił mowę komendant akademii

wojennej, generał armji Ali Fuad, poświęcając na wstępie słowa czci dla żołnierzy niemieckich, poległych wspólnie ze swymi tureckimi towarzyszami broni na ziemi tureckiej. Następnie podziękował on ambasadorowi niemieckiemu za gorące słowa, skierowane przez niego jako towarzysza broni Turcji do tureckich sił zbrojnych. Z kolei generał przypominał pamięć generalnego feldmarszałka von der Goltz-Paszy, który żyje dalej w duszy armji tureckiej i w pamięci tureckiego sztabu generalnego, oraz we wdzięcznym wspomnieniu tureckiej akademii wojennej.

Na zakończenie odegrano hymny turecki i niemiecki, poczem na grobie feldmarszałka złożono wielki wieniec od tureckiej armji.

Odrębne pismo prezydenta Turcji do kanclerza Hitlera.

Berlin, 21 marca. Turecki ambasador Gerede wreczył kanclerzowi Hitlerowi osobiste pismo prezydenta republiki tureckiej Ismet Inoenue.

Kanclerz prosił ambasadora, aby ten przekazał prezydentowi Turcji jego podziękowanie za pismo.

Lotnictwo niemieckie dokonało wielkiego ataku na port londyński

Berlin, 21 marca. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Łodzie podwodne zatopiły z silnie zabezpieczonych konwojów 59.500 ton nieprzyjacielskiego tonażu okrętów handlowych, w tem jeden okręt wielorybiczny, pojemności powyżej 20.000 ton. Dalsze okręty handlowe, łącznej pojemności 21.000 ton zostały ciężko uszkodzone.

Bardzo silne formacje bojowe lotnictwa przeprowadziły ubiegłej nocy przy dobrej widoczności ataki z wybitną skutecznością na ważne ze względów wojennych obiekty brytyjskiej stolicy. Przedewszystkiem zostały przytem obrzucone bombami rozpryskującymi wszelkiego kalibru i bombami zapalającymi urządzenia portowe i dokoła. Trwająca sześć godzin akcja wyrządziła najcięższe zniszczenia w dokach Victoria Royal, Royal-Albert, dokach króla Jerzego V, jak również w urządzeniach portowych w łuku Tamizy. Zaobserwowano rozpraszanie pożary oraz zdaleka widoczne wybuchy. Także i w urządzeniach fabrycznych na północny wschód od łuku Tamizy uzyskano celne trafienia

bombami. Okręty handlowe na Tamizie stanęły w płomieniach.

Samoloty wywiadowcze zaatakowały skutecznie dnia wczorajszego silnie zabezpieczony konwój. Jeden okręt handlowy, pojemności 7.000 ton, został zatopiony. Dwa dalsze okręty, łącznej pojemności 10.000 ton, zostały ciężko uszkodzone przez zrzucone bomby.

Podczas wypadu myśliwskiego na Anglię południową nieprzyjaciel stracił w walkach powietrznych trzy samoloty typu Spitfire.

W Afryce północnej niemiecka artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła jeden brytyjski samolot bojowy.

Nieprzyjaciel naleciał w nocy na 20 marca tylko kilkoma samolotami na Niemcy zachodnie. Przez zrzucone niewielkiej ilości bomb rozpryskujących i zapalających spowodowano jedynie szkodę w budynkach w dzielnicy mieszkaniowej pewnego miasta.

Straty nieprzyjaciela w dniu wczorajszym wyniosły cztery samoloty. Własnych strat w samolotach nie było.

Król Borys na ćwiczeniach bojowych lotnictwa i tanków niemieckich.

(-) Sofja, 21 marca. Bułgarska agencja telegraficzna wydała we środę wieczór następujący komunikat urzędowy:

„Król Borys III, na zaproszenie dowództwa wojsk niemieckich, znajdujących się w Bułgarii, wziął w dniu 17 bm. udział w ćwiczeniach bojowych niemieckich oddziałów broni pancernej. Ponadto w dniu 18 bm. na zaproszenie dowódcy korpusu powietrznego, król wziął udział w ćwiczeniach bojowych niemieckiego lotnictwa wojennego.

W otoczeniu króla znajdowali się: książę Cyryl, oraz minister wojny generał Daskaloff. W dniu 19 bm. byli również obecni premier profesor Filoff, kilku członków rządu, przewodniczący Izby Logofeff, posłowie Niemiec i Włoch, oraz szef bułgarskiego sztabu generalnego generał Hodża Betkoff z wyższymi oficerami“.

Churchill zamierza budować wille.

Madryt, 21 marca. Celem zapewnienia mieszkań bezdomnym, pozbawionym dachu wskutek ataków powietrznych w Wielkiej Brytanji — jak donosi londyńska służba informacyjna — ma się rozpocząć budowę t. zw. bungalów, czyli will wiejskich. Bungalowy te mają być zabezpieczone przed wilgocią i hałasem. Do budowy ich nie ma być użyte drzewo, ani inne materiały, których brak znacząca się obecnie.

50-letni jubileusz obserwatorium astronomicznego w Watykanie.

Citta del Vaticano, 21 marca. Watykańska stacja astronomiczna obchodziła 50-let-

cie swego istnienia. Obserwatorium astronomiczne Watykanu zostało założone w r. 1891 na mocy „manu propria“ Ojca św. Leona XIII.

Wielkie zasługi około rozwoju „specula Vaticana“ położył zmarły przed kilku laty ks. Hagen T. J. Nowocześnie urządzone pańska stacja meteorologiczna znajduje się obecnie w Castel Gandolfo, a kierownictwo jej spoczywa nadal w ręku Jezuitów.

List pasterski arcybiskupa Lyonu.

(§) Vichy, 21 marca. Arcybiskup Lyonu kardynał Gerlier pisze w swym liście pasterskim do wiernych, że „wszyscy Francuzi dobrej woli muszą w codziennych modlitwach modlić się za tych, którzy chcą Francję odbudować“.

Podkreśla on dalej, że modlić się należy przedewszystkiem na intencję dzieła rozpoczętego przez marszałka Petaina. To, co obecnie rozumieć należy jako dyscyplinę narodową, jest niezem innym, jak tylko lojalną współpracą i wypełnianiem obowiązków obywatelskich, to jest emót, których Chrystus w swoim czasie wymagał od wiernych. Społeczna doktryna kościelna — czytamy w liście pasterskim — pokrywa się w zupełności z doktrynami marszałka.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 21 marca. Włoski komunikat wojenny z czwartku brzmi następująco:

Główna kwatery armji włoskiej komunikuje:

Na froncie greckim działalność artylerji, zwłaszcza na odcinku II armji. Włoskie samoloty zaatakowały w locie zniżonym drogi, kolumny samochodowe, czuby wojskowe i nieprzyjacielskie składy. Podczas nieprzyjacielskiej akcji lotr (zej ostatnich dni) przeciwko Valonie został zestrzelony jeden dalszy samolot angielski, którego szczątki znaleziono na wyspie Sasano.

W Afryce północnej artylerja Giarabub wzięła pod ogień nieprzyjacielskie siły, które usiłowały zbliżyć się do włoskich stanowisk. Włoskie samoloty bombardowały nieprzyjacielską bazę lotniczą Berka (Bengasi). Niemieckie formacje lotnicze zaatakowały rozmaite stanowiska i nieprzyjacielskie urządzenia. W nocy na 19 marca nieprzyjaciel dokonał nalotu na Trypolis, gdzie jest kilku zabitych i rannych i gdzie wyrządzono pewną szkodę. Jeden nieprzyjacielski samolot został zestrzelony w płomieniach przez obronę przeciwlotniczą. Inny samolot został zestrzelony przez niemiecką obronę przeciwlotniczą w okolicach Nufilli. Pilot został wzięty do niewoli.

Na morzu Egejskiem włoskie samoloty starły się z nieprzyjacielską formacją myśliwską. Jeden samolot typu „Hurricane“ został zestrzelony. Jeden włoski bombowiec nie powrócił do swej bazy.

W Afryce wschodniej toczy się dalej bitwa pod Keren. Mimo poprzednich strat i intensywnej działalności lotniczej nieprzyjaciela, wojska włoskie przeprowadziły na kilku punktach kontrataki. Włoskie lotnictwo wyróżniło się szczególnie, obrzucając bombami nieprzyjacielską artylerję i biorąc pod ogień karabinów maszynowych wojska i samochody. Włoskie bombowce trafiły bazę lotniczą Agordat, przez co powstały wielkie pożary. Poza wymienionymi we wczorajszym komunikacie wojskowym zniszczeniami nieprzyjacielski samolotami, zostały zestrzelone cztery dalsze nieprzyjacielskie myśliwce. W rejonie Giggiga włoskie oddziały stawiają opór nieprzyjacielskim atakom na przełęcz Marda (na północny wschód od Giggiga).

Wybuch w amerykańskiej fabryce dynamitu.

Nowy Jork, 21 marca. W pewnej fabryce dynamitu i prochu bezdymnego należącej do towarzystwa „Hercules“, znajdującej się w Kenville, w stanie New Jersey, wydarzył się wielki wybuch. Skutki wybuchu odczułto w promieniu kilometra.

Fabryka ta leży w pobliżu arsenału marynarki Picatin w stanie Nowy Jork. Cały szereg wybuchów miał już miejsce w tej fabryce w dn. 12 września ub. roku, przy czem ponad 50 osób poniosło śmierć, 200 osób zostało zranionych, a jedna część fabryki uległa całkowitemu zniszczeniu.

Nad rzeką graniczną Mekong



Cesarz Annamu z żoną i dziećmi w Paryżu.

Kraków, 21 marca.

Zawarcie pokoju między Indochinami francuskimi a królestwem Syjamu przypomnieli światu ten odległy zakątek Azji, który doniedawna cieszył się względny spokojem, ostatnio jednak stał się jednym z ognisk zapalnych kontynentu, w którym polityczna rywalizacja doprowadziła do wysokiego napięcia.

O ile Syjam posiada bardzo charakterystyczne oblicze i na każdym kroku spotyka się tam turysta z cechami właściwymi tylko temu krajowi, o tyle w Indochinach zauważyć można duży wpływ francuski, tak pod względem zewnętrznym, jak też psychologicznym.

Indochiny, dzielące się politycznie na trzy protektoraty, a mianowicie Tonkin, cesarstwo Annamu i królestwo Kambodży oraz na terytorjum Laos, w którym obok siebie leży kilka mniejszych księstw, będą obecnie miały za granicę ze Sjamem rzekę Mekong, t. j. największą rzekę Indochin, długości 4.500 km, a biorącą swoje źródło w górach Tang-La w Tybecie wschodnim.

Najbardziej może zeuropelizowaną częścią Indochin jest cesarstwo Annamu,

leżące między morzem Chińskim a rzeką Mekong i obejmujące 159.890 km kw., z ludnością około 6 milionów mieszkańców. Annam zajmuje wschodni pas nadbrzeżny, wzdłuż którego biegnie łańcuch górski, dochodzący do wysokości 2500 m. Najwyższym szczytem tych gór jest Pu Akuat. Odgrada on kraj od doliny Mekongu i królestwa Kambodży. Kraj ten, jakkolwiek mniejszy od wielu innych posiadłości francuskich na wschodzie, jest niezwykle żyzny, a udają się na jego polach przede wszystkim ryż, trzcina cukrowa, kawa, herbata, bawełna. Ale nietylko surowce, służące aprowizacji stanowią bogactwo tego kraju, posiada on również kauczuk i drzewo bambusowe, dwa produkty niezwykle cenne.

Mimo to jest przemysł i handel w tym kraju bardzo mało rozwinięty,

gdyż brak przedewszystkiem kolei. Wielkie natomiast są bogactwa kopalniane, gdyż w Annamie spotyka się złoto, miedź, ołów i sól. Eksport tego kraju jest jednak o tyle ułatwiony, że kraj posiada kilka dużych portów, z których Turan jest największy. Stolica Annamu jest miasto Hué o 60.000 mieszkańców, największym zaś miastem cesarstwa jest Bing-Dinh.

Annam posiada z punktu widzenia kulturalnego niezwykle ciekawe budowle i piękną sztukę, co zresztą można zauważyć, czyniąc małą wycieczkę po stolicy Hué. Istnieje tam podobnie jak w Pekinie, rodzaj zamkniętego w sobie miasta królewskiego, otoczonego licznymi murami, w których jedna wielka brama służy jako główne wejście. Brama ta bogato jest rzeźbiona i posiada kilka pieter, a przed nią trzymają straż bonosodzy halabardnicy, w strojach czerwono-złoty. Na głowie mają spiczaste kapelusze, tak charakterystyczne dla Indochin wogóle.

Za tą bramą rozpoczyna się t. zw. „miasto purpurowe“.

czyli najbardziej niedostępna część cesarskiej siedziby. Wstęp do królewskiego miasta czyli cytadeli otrzymuje się przez władze francuskie, ale niełatwo jest się o nie wystrząść. Lecz nawet ta przepustka nie wystarczy, aby dostać się do „miasta pur-

purowego“: potrzeba na to zezwolenia ministra dworu cesarskiego.

W pałacu zwanym „can-tanh“ rezyduje jego cesarska moffé Bao Dal.

Pałac jest jednopiętrowym budynkiem o wdzięcznej stylowej fasadzie i bogatej chińsko-annamskiej ornamentyce. Zupełnie inne wrażenie jednak odnosi się, wszedłszy do jego wnętrza, gdyż urządzony on jest zupełnie po europejsku. Osoby, które uzyskały audiencję u cesarza, przechodzą przez szereg wspaniałych czerwono-złoty szaf audyencyjnych i tronowych, zapelnionych różnymi bezcennymi jedwabiami, tkaninami, meblami, zrobionymi z laki, a w końcu dochodzi się do osobistych apartamentów cesarza, urządzonych po europejsku.

Nic w tem zresztą dziwnego, gdyż młody cesarz Annamu studiował we Francji i w innych krajach europejskich, gdzie zyskał sobie wśród studentów dużo przyjaciół. Gdy objął tron Annamu, postanowił skasować różne starożytności, różne chińszczyzny, które raziły go po powrocie z Europy. Trzeba też wspomnieć o tem, że i cesarzowa Annamu, uroczą młodą kobietą, wychowaną została we Francji, w Paryżu w pensjonacie klasztornym „Les Oiseaux“ i świetnie włada zarówno językiem francuskim, jak też innymi europejskimi językami. Jakkolwiek z początku różne reformy europejskie budziły u mieszkańców Annamu duże zastrzeżenia, o tyle później przyzwyczajono się do nich i dzisiaj nikt nie razi, że cesarz zarówno w samym mieście, jak też w jego okolicach ukazuje się w eleganckiej limuzynie, kieruje sam autem i przebiega drogi swego kraju bez jakiegokolwiek pompy i asysty.

Cesarz jest nietylko dobrym automobilistą, ale też świetnym myśliwym i sportowcem.

Ludność tego egzotycznego cesarstwa należy do ludów półwyspu indochińskiego, które powstały ze zmieszania się autochtonów z najeźdźcami. Spotykamy ich nietylko w Annamie, ale również w Laosie i w Kambodży. Zasadniczą cywilizację przyjęli oni od Chińczyków, podobnie jak religię Konfucjusza. Odnaczają się oni złotą cerą, odzieniem wosku i miedzi, grubymi, czarnymi włosami, a wzrostu są niewielkiego, dochodząc przeważnie do 160 cm. Annamitów jest znacznie więcej niż wynosi ich liczba w samym cesarstwie Annamu, bo dochodzi do 12 milionów. Częściowo zasymilowali Annamici również ludy Moi i malajskie.

Drugim głównym państwem Indochin francuskich to królestwo Kambodży, położone również nad zatoką syjamską, a powstałe od roku 1862 pod protektoratem Francji. Była to epoka pierwszych, po zdo-

byciu Algieru nabytków cesarstwa francuskiego, za panowania Napoleona III. Kambodża obejmuje terytorjum prawie równe jak Annam bo 159.990 km kw., natomiast posiada tylko 2.500.000 mieszkańców. Terytorjum tego państwa, również przecina rzeka Mekong. Gleba jest tam bardzo żyzna, a wydaje ryż, pieprz, trzcina cukrowa, bawełnę i tytoń. Tem ostatni stanowi dosyć ważny produkt eksportowy, wywóz bowiem wynosi 300.000 ton rocznie. Kambodża obfituje w swoich wodach w ryby, które znajdują się tam nietylko w morzu, ale w błotach i różnych rozlewiskach. Stanowią one poważną część pożywienia mieszkańców kraju.

Rzeki odgrywają tam dużą rolę,

o tyle, że w Kambodży podobnie jak w Annamie sieć kolejowa jest bardzo niewielka, wynosi tylko przeszło 800.000 km. Jakkolwiek posiada Kambodża swój port w Kampot, to jednak wywóz idzie przez port nad Mekongiem Pnom-Penh, będący też stolicą kraju z około 80.000 mieszkańców, gdyż Kampot jest niedostępny dla parowców.

Kambodżanie są elementem napływowym, gdyż pochodzą od Kmerów, którzy w IX czy X wieku stworzyli tu potężne państwo nad rzeką Menam i Mekong, oparowane później przez ludy Tai, czyli samskie. Kultura tych Kmerów była bardzo wysoka: świadczą o tym piękne zabytki sztuki, stare pałace i świątynie, z których najznaczniejszymi są ruiny w Anghor.

Ciekawą postacią był przed wojną światową król Kambodży Sissowat. Odwiedzając Francję, przybył tam z całym swoim dworem, wśród którego najważniejszą rolę grały jego tancerki. Taniec jest rzeczywiście zarówno w Kambodży jak w Annamie oraz w Syjamie nietylko rozrywką, ale sztuką narodową, a poza to posiada do dziś dnia znaczenie rytualne. Przypominają tańce ludności indochińskiej, plasy religijne, o których wspomnieliśmy najstarsze księgi narodów wschodnich, a które do niedawna zachowywały się u t. zw. tańczących derwiszów w Turcji i na Bliskim Wschodzie.

Dotychczas umiała francuska administracja państwowa zachować wobec swoich pupilów — Kambodży, Annamu i Laos, podobnie jak to czyni w Afryce wobec sultana Maroka i sultana Tunisu formy grzesnościowe, dające im złudzenie, że grają pewną rolę w swoim kraju.

Po większej części jest to jednak tylko złudzenie,

ale Francji nie zależy na usunięciu pewnego samorządu tych krajów, gdyż tem lepiej może ona poprowadzić zasadnicze sprawy państwowe, nie napotykając na opór ze strony ludności. Xz.



Kambodża, świątynia w Ankor.

Zza kulis pomocy dla Anglii.

(=) Rzym, 21 marca. Polityka Stanów Zjednoczonych w Europie i Azji — jak podkreśla agencja Stefani — kierowana jest wyłącznie zasadami natury gospodarczej i finansowej.

I tak Waszyngton umiał wykorzystać krytyczną sytuację Anglii, aby wyrwać jej monopol w zakresie gumi i cynku. Znaczna większość słynnych boliwijskich akcyj cynku przeszła na własność pewnej amerykańskiej grupy finansowej, za którą stoją Rockefellerzy, podczas gdy w toku jest podobna akcja w wielkim stylu pomiędzy pewną grupą angielsko-holenderską, a grupą północno-amerykańską na temat gumi z Indji holenderskiej.

Podobnie przyjęte z wielkim zdziwieniem przez światową opinię publiczną wcielenie przez Roosevelta Chin do rządu t. zw. demokracji ma zupełnie inne motywy, niż się to powszechnie przypuszcza. Mianowicie zachodnie prowincje Chin posiadają niezmiernie bogate pokłady wól-

ramu, którego brak Stanom Zjednoczonym, a również w prowincjach sąsiadujących z Birma stwierdzono znaczne złoża cynku, którym zdolała już zawładnąć w całości grupa Rockefellera.

Wzmacnianie o odstąpienie tych obszarów, posiadających przeszło 100.000 ha powierzchni Czang-Kai-Czek otrzymał od Stanów Zjednoczonych pożyczkę, którą wobec opinii światowej określono zupełnie niezgodnie z rzeczywistością, jako „pożyczkę polityczną dla krajów demokratycznych“, z którą naprawdę była pokrywka dla olbrzymiej transakcji i spekulacji giełdowej. Transakcja ta została zawarta pomiędzy jednym z dyrektorów Rockefellera a szwagrem Czang-Kai-Szeka, znanym magnatem finansowym Songem i zapewnili Stanom Zjednoczonym światowy monopol w zakresie cyny i wolframu.

W końcu inżynierowie Rockefellera wykruli również i vanadium, który dla ciężkiego przemysłu stanowi równorzędnie

wartościowy surowiec. Wszystkie te pociągnięcia demaskują amerykański plan, polegający na zapewnieniu finansistom amerykańskim światowego monopolu surowców, znajdującego się dawniej w rękach finansjery angielskiej.

Bogactwo chińskich pokładów rud skłoniło nawet Stany Zjednoczone do zerwania wprost wszelkich dróg porozumienia z Tokio i poczynienia wszelkich wysiłków, zmierzających do uniemożliwienia jakiegos porozumienia między Japonją i Czangkin-seni.

Cyna, guma i wolfram należą do tych spraw, w imię których Roosevelt przyjął na siebie odpowiedzialność za przedłużenie konfliktu i możliwe wciągnięcie do wojny narodu Stanów Zjednoczonych.

Eskadra marynarki amerykańskiej przybyła do Sidney.

(V) Madryt, 21 marca. Jak donosi londyńska służba informacyjna we czwartek przybyła do Sidney eskadra marynarki amerykańskiej składająca się z dwóch krążowników i 5 kontrtorpedowców, która sklada wzięte Australji.

Jak dodaje londyńska służba informacyjna w obecnej chwili na wodach Oceanu Spokojnego znajduje się 13 okrętów wojennych Stanów Zjednoczonych.

Doktryna Monrogo chwilowo nieaktualna.

Sztokholm, 21 marca. Sprzyjający Anglii dziennik „Svenska Morgenbladet“ zamieszcza artykuł wstępny pt. „Amerykańska doktryna Monrogo“, z którego treści m. i. wynika, że Stany Zjednoczone po raz wtóry zrezygnowały ze swego izolacyjnego stanowiska w odniesieniu do spraw europejskich. Doktryna Monrogo stała się chwilowo nieaktualna. W poprzednich okresach konfliktu Roosevelt byłby się nie odważył, cokolwiek poczynić, aby nie odpowiadało regulom doktryny Monrogo.

Ameryka łacińska pragnie pokoju.

(=) Santiago de Chile, 21 marca. Dziennik „Opinion“ omawia w artykule wstępnym stanowisko Ameryki łacińskiej wobec postępowania Stanów Zjednoczonych.

Wprawdzie w Hawannie — pisze dziennik — Ameryka łacińska przyrzeka swą solidarność na wypadek jakiegos ataku z zewnątrz na kontynent amerykański, jednak nie przyrzekała takiej solidarności na wypadek ataku ze strony Stanów Zjednoczonych na mocarstwa leżące poza kontynentem amerykańskim. Ameryka łacińska nie wyrażała też nigdy swej solidarności odnośnie do obrony systemów politycznych w poszczególnych państwach.

Kraje amerykańskie nie odniosłyby żadnej korzyści w wypadku współdziałania z mocarstwami kapitalistycznymi. Jednak w myśl prawa o sile przyciągania istnieje niebezpieczeństwo, że Ameryka łacińska mogłaby zostać wciągnięta przez St. Zjednoczone w taką sytuację, jakiej nie życzy sobie pod żadnym warunkiem.

Należy rozróżnić pomiędzy pojęciami panamerykanizmu a iberoamerykanizmu. To pierwsze pojęcie oznacza związane się z interesami północno-amerykańskimi, drugie zaś jest jedynym środkiem obrony dla świata łacińsko-amerykańskiego. Jedynym nakazem chwili obecnej jest wyczekiwanie. Należy podkreślić również, że Ameryka łacińska pragnie tylko pokoju.

Maurice Chevalier zamierza wystąpić w Paryżu.

Berlin, 21 marca. Znany francuski artysta filmowy Maurice Chevalier zwrócił się do niemieckich władz okupacyjnych z prośbą o udzielenie mu zezwolenia na przyjazd do Paryża.

Władze nie będą czyniły artystę żadnych trudności. Chevalier zamierza wystąpić na jednej ze scen paryskich, mianowicie obejmie główną rolę w znanej sztuce operetkowej.

Guma wydobywana z cięczy roślinnej.

(S) Zurych, 21 marca. Jak donosi United Press, francuscy chemicy rozpatrują w tej chwili zagadnienie, pozostające w związku z wielkim zapotrzebowaniem gumi, na jakie napotyka się we Francji. W szczególności czynione są doświadczenia nad wytworzeniem gumi z mlecznej i kleistej cięczy, wydobywanej z rośliny Euphorbia resinifera, rosnącej w północnej Afryce.

Na uwagę zasługuje fakt, iż cięcza ta posiada trujące substancje, powodujące ślepotę. Chemicy zatrudnieni w laboratorium w Casablance twierdzą, że udało im się odkryć uproszczoną metodę przeróbki soku Euphorbji. Roślina ta rozwija się na przeszło 100.000 hektarów wynoszącym obszarze Afryki Północnej i tylko 1/3 tego obszaru wystarczałaby na pokrycie rocznego zapotrzebowania, wynoszącego 300.000 ton suchego surowca, z którego sporządzić można około 90.000 ton gumi.

Ponieważ roczne spożycie gumi w okresie przedwojennym wynosiło we Francji tylko 50.000 ton, przeto 40.000 ton tego produktu będzie można przetrząsnąć na eksport — o ile produkcja będzie opłacalna.

Sylwetki polityczne

Władysław Bardossy de Bardos.

Władysław Bardossy de Bardos, tajny radca królestwa Węgier urodził się 10 grudnia 1890 w Szombathely, w komitacie Vas, stanowiącym jego rodzinne gniazdo. Jest on wyznania rzym-katolickiego, synem Eugenjusa de Bardossy, piastującego w swoim czasie stanowisko nadzupana komitatu Sarois, późniejszego zastępcy sekretarza stanu w ministerstwie rolnictwa. Wyższe studia ukończył na uniwersytecie w Budapeszcie i Berlinie, w r. 1912 promował się w Budapeszcie na doktora praw.

W r. 1919 wstąpił do służby państwowej w ministerstwie wyznań i oświaty. W roku 1922 przeszedł do ministerstwa spraw zagranicznych w stopniu sekretarza ministerialnego, gdzie pracował najpierw w wydziale prasowym, jako zastępca kierownika, później od r. 1924 w stopniu radcy sekcyjnego jako kierownik wydziału i gdzie dzięki swej nadzwyczajnej bystrości i pracowitości zdobył sobie wszechstronne i nieklamane uznanie.

W r. 1930 mianowany radcą legacyjnym pierwszej klasy został przydzielony do poselstwa węgierskiego w Londynie, jako pierwszy sekretarz. Wielokrotnie w czasie nieobecności posła występował jako przedstawiciel dyplomatyczny. Tu nawiązał on też cenne kontakty z czołowymi osobistościami dyplomacji europejskiej.

W r. 1934 powierzono mu kierownictwo poselstwa węgierskiego w Bukareszcie, z równoczesnym mianowaniem posłem nadzwyczajnym i pełnomocnym ministrem. Stanowisko to piastował aż do objęcia tego ministra spraw zagranicznych królestwa Węgier w dniu 5 lutego 1941 r. Dnia 11 września 1940 regent Horthy nadał mu godność tajnego radcy.

De Bardossy jest jednym z najwybitniejszych przedstawicieli dyplomacji węgierskiej. W ciągu 6 lat kierownictwa wydziałem prasowym węgierskiego ministerstwa spraw zagranicznych zdobył on sobie wielką sympatię i pełne zaufanie w kręgach prasowych tak węgierskich, jak i zagranicznych. W okresie jego działalności na tem stanowisku przypada uwołnienie się Węgier z izolacji narzuconej traktatem pokojowym w Trianon. Zawarcie węgiersko-włoskiego układu przyjaźni oraz liczne inne wydarzenia dyplomatyczne doniosłej wagi, stawały wobec szefa prasowego ministerstwa spraw zagranicznych wielkie zadania. Również na swem stanowisku w Londynie von Bardossy utrzymywał żywy i ścisły kontakt z prasą międzynarodową.

Powierzenie mu kierownictwa poselstwa w Bukareszcie było dowodem szczególnego zaufania ze strony regenta państwa. Od tego czasu każda faza stosunków węgiersko-rumuńskich była ściśle związana z osobą i działalnością posła węgierskiego. Podczas konferencji Małej Ententy w roku 1937, na której omawiano stosunki tego związku do Węgier, oraz kwestię swobody zbrojeń Węgier, posel w. Bardossy uczestniczył jako pierwszy obserwator węgierski, podobnie jak i podczas obrad w Sinaia odbywających się na podobne tematy.

W ostatnim czasie brał on, jako obserwator udział w pamiętnych rokowaniach węgiersko-rumuńskich w Turnu-Severin, wreszcie był on również obecny na rokowaniach w Belwederze, które doprowadziły do drugiego arbitrażu wiedeńskiego.

Podsekretarz stanu w angielskim ministerstwie oświaty zakomunikował w tych dniach, że z Londynu zostanie wywiezionych 450.000 dzieci.

BOHDAN KARELSKI.

Jacht „Aurora” zatonał...

17)

— No, niezupełnie. A zatem pan, jako komendant jachtu „Aurora” pozostawił pan w niebezpieczeństwie troje ludzi. To wystarczy. Mam wrażenie, że rejs na „Aurorze” był ostatnim rejsiem pana, panie kapitanie — dodał ironicznie. — Narazie muszę pana zamknąć, aż do wyjaśnienia tej historii.

— To wszystko nie wróci życia mojej córce. — Wtrącił się Forst.

— Niech pan nie traci nadziei. Przyzna pan, że obecnie sytuacja przedstawia się trochę inaczej, niż przedtem. Faktem jest, że nikt z załogi nie widział, aby „Aurora” poszła na dno. Już to samo pozwala wnioskować, że alarm kapitana okrętu był przedwczesny. Poza to jest wysoce prawdopodobne, że na pokładzie, oprócz pańskiej córki, zostało jeszcze dwóch mężczyzn. To dużo znaczy.

— Załoga zebrała wszystkie łodzie ratunkowe.

— Tak, tak, ale „Aurora” mogła nie zatonać. Zdarzają się wypadki, że porzucone przez załogę okręty błąkają się po morzach kilka, a nawet kilkanaście dni i potem odnajdują się. Według mego wrażenia, „Aurora” znajduje się na nieuczczonym szlaku wodnym, to może opóźni wiadomości o pańskiej córce, ale natychmiast zawiadomiej stację radiową, aby te polecili wszystkim okrętom szu-

Mość działek ogrodowych podnosi się.

(Jo) Kraków, w marcu.

W dniu 15 stycznia 1941 roku zostało przedłożone Staroście Miejskiemu sprawozdanie z działalności Ogrodów Działkowych za rok 1940.

Rok przeszły, a specjalnie jesień 1940 roku przyniosła obfity plon w zbiorach różnorodnych warzyw, które stanowiły pożywienie dla działkowców i ich rodzin, co przyczyniło się w dużej mierze do poprawy stosunków aprowizacyjnych mieszkańców miasta. Należy zaznaczyć, że Kierownictwo Ogrodów w przeszłym roku wytyczyło wszystkie swoje siły w kierunku uzyskania nieuzitych na terenie miasta, parcel budowlanych i bezpańskich, a także żydowskich, które to tereny zostały przeznaczone pod uprawę.

W ten sposób uzyskano znacznie większą powierzchnię tak że **liczba działek od lipca do grudnia 1940 roku podniosła się o ca 60% w stosunku do lat ubiegłych.** W tym wypadku dużą pomoc uzyskało kierownictwo ze strony Zarządu Miejskiego, a więc Praesidium, Abt. Finansów, Ernähr. u. Wirtschaft, Wydział Budowlany, Zakłady i przedsiębiorstwa m., jak Wodoociąg i Kanalizacja, Zakłady Ceramiczne, Elektrownia, Rzeźnia m., Zarząd Ogrodów, następnie władze wojskowe, które udzielały aut ciężarowych, zaprzęgów konnych woźów itd., wreszcie Arbeitsamt, który dostarczył robotników do pracy.

Jednak zbliża się

kampanja wiosenna,

a wraz z nią cały szereg prac, które wymagają opracowania projektów na nowy sezon. W skład ich wchodzi **projekty melioracyjne gruntów, plany sytuacyjne, organizacja personelu i cały szereg innych.** Tak jak dotychczas akcja Ogrodów szła w kierunku zdobywania terenów, obecnie siły są wyteżone w kierunku podniesienia ich wydajności. Aby ten cel w zupełności

uzyskać, użycia się działkowcom fachowych porad, dostarcza się nawozu, nasion rozsady, drzewek i krzewów. Zasadniczo praca działkowców jest w dużej mierze uproszone z chwilą dzierżawy gruntu, gdyż

najlejsze prace wstępne przeprowadza Kierownictwo we własnym zakresie,

oddając działkowcom grunta już oczyszczone z odpadków, zniwelowane, znawozone tak, że działkowcy otrzymują ogrody przygotowane niemal do uprawy i tylko od ich własnej inicjatywy i opieki zależy wydajność ogrodów.

Ale jak się okazało z wyników pracy ubiegłego roku, działkowcy zrozumieli pożyteczność tej organizacji pod każdym względem, ponieważ **cel zakładania ogrodów działkowych nie wyczerpuje się tylko na korzyściach materialnych.** Ogrody działkowe mają przede wszystkim **duże znaczenie społeczno-wychowawcze,** gdyż są ćwiczeniem w wytrwałości w doprowadzaniu kawałka ziemi do takiego stanu używalności, któreby mogło przynieść maksimum korzyści. Następnie pogłębiają fachową znajomość rzeczy z zakresu ogrodnictwa, wyrabiają poczucie odpowiedzialności, wspólnoty i solidarności w zjednoczeniu wszystkich warstw społecznych. Wreszcie zdrowe, współzawodnictwo w wytwarzaniu i hodowli jaknajwiększej ilości i najlepszej jakości plodów. **Dalsze znaczenie ogrodów działkowych jest niemniej ważne, a mianowicie zdrowotne.** Szczególnie mieszkańcy wielkich miast mogą ocenić wartość z posiadania kawałka ziemi, na której praca jest odпочynkiem dla nerwów, usprawnia ciało pozbawione ruchu fizycznego w ciągu siedzenia w biurze, czy w fabryce. Przebywanie na świeżym powietrzu ludzi, którzy cierpią na bezsenność, neurastenie, artrytyzm, czy otłuszczenie, stały ruch fizyczny leczy te dolegliwości w sposób, który nie wymaga wielkich ani kosztownych zabiegów.

Wreszcie ogrody działkowe mają duże znaczenie ze względu na kształtowanie poczucia piękna. Sam fakt przebywania kilku godzin w otoczeniu przyrody już wpływa na rozwój tego uczucia, które niewątpliwie drzemie w każdym człowieku. Pięknienie kwiatów, umiejętny dobór i szarmonizowanie rabatów wyrabiają smak artystyczny, a zdrowe współzawodnictwo rozwija estetykę, która posiada tak duże znaczenie w społeczeństwie.

Korzyści materialne, jakie otrzymują działkowcy, są bardzo duże.

Mały ogródek zaopatruje przy umiejętnej uprawie cały rodzinę w jarzyny i owoce, które można gospodarzyć do następnego zbioru. Koszty dzierżawy są minimalne, a porad fachowych udziela Zarząd, który otacza troskliwą opieką powierzona mu organizacja.

Jak więc widzimy, idea ogrodów, która powstała w pierwszych latach XX-go wieku w Belgii, Niemczech, a potem w Anglii, Francji, Holandji i innych, rozwinęła się dzięki silnej akcji wszystkich państw w potężną i zdrową organizację o dużym znaczeniu. Akcja, która dopiero w 1905 roku uzyskała formy prawne, w latach późniejszych uzyskała już pełne prawa obywatelskie, a w Polsce w r. 1926 rozwinęła się w szereg towarzystw, na których czele stanął **Przedewszystkiem Poznań.**

W obecnych czasach pomimo wojny, idea ta nie tylko że nie słabnie, ale wprost przeciwnie, wzrasta, się, popierana przez władze, gdyż ogrody działkowe stwarzają podstawy do samowystarczalności każdego obywatela w zakresie gospodarczym i uwalniają do pewnego stopnia troskę wyżywienia, która w obecnym czasie ma zasadnicze znaczenie. Tak więc ogrody działkowe są służąca na specjalne poparcie ze względu na to, że sprzyjają w wysokim stopniu rozwojowi kulturalnemu, zdrowotnemu i gospodarczemu szerokich warstw społeczeństwa.

42 miliony zł. na zaopatrzenie rentowe b. polskich wojskowych.

Kraków, 20 marca. Administracja niemiecka w Generalnym Gubernatorstwie zaopatruje obecnie, w ramach przez nią stworzonych podstaw prawnych, przy pomocy swych placówek urzędowych w Krakowie i Warszawie liczną rzeszę inwalidów wojskowych i wojennych oraz ich wdowy i sieroty.

Z zaopatrzenia rentowego korzystają w wypadkach indywidualnych wszyscy inwalidzi wojskowi i wojenni byłe armii niemieckiej, austriacko-węgierskiej, rosyjskiej i polskiej z czasów wojny światowej 1914—18, z wojny polsko-rosyjskiej, oraz inwalidzi wojskowi, którzy na podstawie polskiej ustawy inwalidzkiej z dnia 17 marca 1935 roku w dniu 1. 9. 1939 pobierali rentę inwalidzką lub też rentę wdowia, względnie sierocą, albo co do których w tym czasie toczyło się postępowanie w kierunku przyznania zaopatrzenia rentowego. **Liczba osób objętych zaopatrzeniem**

rentowym wynosi łącznie 25.000. Kwoty miesięczne wydawane na ten cel sięgają wysokości około 1,3 miliona złotych.

Inwalidzi wojenni, należący do narodu niemieckiego otrzymują w myśl cytowanego rozporządzenia renty inwalidzkie, o partę co do wysokości ich o przepisy ustawy zaopatrzeniowych Rzeszy. Na podstawie osobnego rozporządzenia wykonawczego uregulowano również wysokość zasiłków rentowych dla osób, które służyły w czasie wojny światowej w formacjach niemieckich lub austro-węgierskich.

Administracja niemiecka wyasygnowała łącznie na zasiłki rentowe dla zawodowych wojskowych w stanie spoczynku, dla inwalidów wojennych i wojskowych z czasu od roku 1914—1939, na cele zaopatrzenia rentowego dla żołnierzy polskich kampanii wojennej roku 1939 oraz pozostałych po nich, roczną kwotę wynoszącą łącznie 42,3 milionów złotych.

KRONIKA

Uruchomienie czyszczalni zbóż siewnych w Lublinie.

Lublin, 21 marca. W Lublinie uruchomiona została przy Centralnej Placówce Rolniczej (Landwirtschaftliche Zentralstelle) nowoczesna czyszczalnia zbóż siewnych.

Zakład ten, który jest jedynym dla całego Generalnego Gubernatorstwa, wyposażony jest w nowoczesne urządzenia maszynowe pochodzenia niemieckiego, a jego zdolność przetworzenia wynosi około 200 ton dziennie.

Zakład dysponuje ponadto doskonale urządzonym laboratorium chemicznym, w którym przed czyszczeniem zboża poddawane są próbki jego specjalnemu badaniu co do siły i zdolności kiełkowania, zawartości ciał obcych itp. Czyszczenie zboża siewnego ma dla racjonalnej i celowej uprawy ogromne znaczenie i przyczynia się wydatnie do podniesienia jakości plonów.

kać „Aurora”. Głowa do góry. Za parę dni może pan zobaczyć swoją córkę.

— Dziękuję za pociechę, ale to wszystko brzmi zbyt dobrze, aby było prawdziwe.

— Czasem prawda przedstawia się nieprawdopodobnie, ale nie należy się przejmować, panie Forst. Już my panu pomożemy.

— Ja tymczasem zabiorę kilku ludzi z „Aurory” i pojedę szukać córki, może mi się uda zdobyć bodaj jakiś ślad.

— To dobry pomysł...

X.

Stefan obudził się pod wpływem strasznego snu. Shiło mu się, że jakaś wielka matka rzuciła się na niego i dusi go za gardło. Z całym realizmem odozuwał brak oddechu. Oczy wychodziły mu z orbit. Oprzytomniał i zaświecił zapalniczkę. Stwierdził, że spał wszystkie godziny. Z trudem przypomniał sobie, że po kolacji przyszedł do tej kajuty wraz z Jimem, podczas gdy Mary powróciła do swej kabiny. I przypomniał sobie, że chciał ją ostrzec przed niebezpieczeństwem, ale nie zdażył. To wspomnienie przywróciło mu całkowicie siły. Rzucił okiem dookoła. Gdzie był Jim?

Postanie Jima było puste. Stefan wybiegł na korytarz, kierując się ku kajucie Mary. Drzwi były otwarte, a wygląd wnętrza stwierdzał, że toczyła się tutaj walka. Stefanowi zimno się zrobiło na myśl o nierównych siłach w tej walce, a równocześnie zdjął go wstyd, że dał się tak podejść Jimowi.

Nasłuchiwał, czy nie usłyszy wołania Mary o pomoc. Widocznie sił jej już zbrakło... Nagle Stefana dobiegł odgłos

kroków na pokładzie. Ktoś jakgdyby biegł po pokładzie, stawał i znova biegł. Stefan rzucił się ku schodom.

Przybiegł w samą porę. Mary, zmęczona uciekaniem przed Jimem, w podartej sukni i z rozwianymi włosami, właśnie w tej chwili została dopadnięta przez opryszka. Rece jej jeszcze raz wysunęły się, aby odeprzeć mężczyznę, ale widać było, że ręce te już siły nie mają. Stefan podbiegł do walczącej pary i grzmotnął z całej siły Jima w prawą rękę. Zaskoczony bandyta wypuścił Mary z objęć, zwracając się ku nowemu wrogowi.

— Co ty wyprawiasz Stefan! — zapytał się. — Czyż nie umówiliśmy się przedpołudniem...

Mary zdrętwiała. Zrozumiała, że nadeszła jej ostatnia godzina. Bo przecież jasnym było że obydwa mężczyźni, to bandyci i że Stefan nie występuje w jej obronie. Cofnęła się mimowoli kilka kroków wstecz, bacznie obserwując obydwóch mężczyzn.

— Nie wstawiaj we mnie! — krzyknął Stefan. — Nie umawialiśmy się wcale i masz w tej chwili puścić tę dziewczynę wolno. Rozumiesz?

— Może ty mi to każesz?

— Nie ja, ale poczucie uczciwości.

— Gwizdam na poczucie uczciwości. Dużo z tego miałem, że byłem dotychczas uczciwy. Mówię ci po dobroci. Zmykaj do kajuty z dobrej woli i daj mi święty spokój.

Stefan nie zastosował się do woli Jima. Okrzyknął bandytę, umieszczając się między nim a dziewczyną. Jim, widząc, że jednak Stefan chce stanąć w obronie Mary, rzucił się ku niemu z pięściami.

Stefan był przygotowany na natarcie i natychmiast sparował uderzenie Jima. Przypomniał mu się dawne lata, kiedy uczył się boksu. Spokojnie oceniał siły bandyty, dochodząc do przekonania, że jeżeli Jim nie ma wielkiego pojęcia o boksie, to walka nie powinna być zbyt ciężka. Technika powinna zrównoważyć przewagę siły i ciężaru.

Ale Jim znał także arkana boksu. Po pierwszym uderzeniu widział, że ma do czynienia z człowiekiem, który umie się bić. Ochłonął więc i przeszedł do bardziej wyrozumowanego ataku. Zdawał sobie sprawę z tego, że Stefanowi braknie sił do dłuższej walki, ponieważ był młodszy i mniej wytrzymały, a przytem nie przyzwyczajony do znoszenia trudnych warunków, w jakich się znalazł. Poza to ostatnia porcja alkoholu, umiejętnie wiana w Stefana przez Jima, musiała zrobić swoje.

Mary przerażona oczyma patrzyła się na walkę. Potożenie jej było tragiczne. Można było przypuszczać, że Stefan walczył w jej obronie, ale z drugiej strony odezwanie się Jima wskazywało na to, że jest to tylko spór o to, który z obydwóch mężczyzn będzie miał większe prawa do niej.

Stefan stał tak marnawował, aby nie dopuszczać Jima do Mary. Obawiał się, że w krytycznym punkcie Jim porwie Mary i ucieknie z nią pod pokład, zamykając drzwi za sobą i barykadując się pod pokładem. A on miał ten sam plan. Jeśli mu się uda podać go Mary, to sytuacja będzie korzystniejsza.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Ulica zabija.

(Jo) Kraków, 21 marca. Wczorajszy wypadek, zakończony tragiczną śmiercią, jest znów straszną przestrogą dla publiczności. Należy wziąć pod uwagę fakt, że ruch miejski obecnie przybrał na sile w związku z translokacją ludności. Nie trzeba by strego obserwatora, aby zobaczyć kawalkadę wozów z meblami i rzeczami, jadących w jedną i drugą stronę tej samej ulicy.

Wzmocniony ruch samochodów i motocykli, wozy, tramwaje, rowery, dorożki — a w tym tłumie jedni tracą orientację, drudzy chwyciwszy się niezdeterminowania na środku jezdni, inni zdobywają się na bardzo problematyczną odwagę i zręczność, wskakując do pedałującego pojazdu, albo flegmatorycznie przechodzą przez skrzyżowania ulic, mając niezmiernie nieuzasadnioną pewność, że samochód musi się zatrzymać. Pewność ta kończy się dopiero w szpitalu wielką wątpliwością chirurga, czy pacjent w ogóle będzie żył, albo w najlepszym razie ile centymetrów będzie miał krótszą złamaną rękę, lub nogę.

To jest jedna strona zagadnienia, jeśli chodzi o publiczność.

Z drugiej strony niektórzy kierowcy pojazdów mechanicznych nie stosują się do ustalonych przepisów. Nieprawidłowe mijanie, niedozwolona szybkość jazdy w mieście, przejeżdżanie na przystanku tramwajowym w momencie, kiedy pasażerowie wysiadają lub wsiadają — to są przyczyny, które powodują liczne niebezpieczeństwa, za które nikt nie odpowiada przed żadnym sądem ludzkim.

W interesie publiczności leży jak najdalej posunięta ostrożność w przechodzeniu przez jezdnię i w ogóle ruchu miejskim, który szczególnie w letniej porze pochłania wiele ofiar.

Śmierć pod kołami tramwaju.

(Jo) Kraków, 21 marca. We czwartek o godz. 10-tej rano przy zbiegu ulic Konarskiego a Wybickiego przed oczyma licznych przechodniów zdarzył się wypadek, mrozący krew w żyłach.

Wzdłuż jezdni obok wozu załodwanego wapnem szedł furman z Wapienników Miejskich Karol Krzeczek, lat około 80, zamieszkały przy ul. Wielickiej 30. Nadjeżdżający tramwaj zaczęli schodkami o jego ubranie i wciągnął go pod koła, które przecięły nieszczęśliwego przez połowę tak, że poniósł śmierć na miejscu.

Zawezwana Straż Pożarna podniosła wóz tramwajowy, celem wydobycia zwłok. Przerwa w ruchu tramwajowym trwała pół godziny.

Wyrok śmierci za zbrodnię mordu.

(-) Zamosć, 21 marca. Niemiecki Sąd Specjalny w Lublinie, na sesji wyjazdowej w Zamosciu, skazał 36-letniego Antoniego Borysa z Hanownik, w okręgu lubelskim, dwukrotnie na karę śmierci oraz trwałą utratę honorowych praw obywatelskich, za zbrodnię mordu oraz niedozwolone posiadanie broni.

Skazany zastrzelił z zasadki przy pomocy karabinu wojskowego, pracującego na swoim polu rolnika Stefana Kuniaka z Hanownik. Narzędzie zbrodni znaleziono następnie w czasie przeprowadzanych dochodzeń, ukryte w lesie, stanowiącym własność skazanego. Czynu zbrodnicy dopuścił się skazany z pobudek zemsty osobistej.

Wyrok na Borysie został wykonany.

(Jo) ADRESY APTEK DYZURUJĄCYCH DZISIEJSZEJ NOCY W KRAKOWIE: Mikołajska 4, tel. 110-42; Stradom 6, tel. 121-35; Aleja 29 Listopada 17, tel. 139-21; Adolf Hitler Platz 13, tel. 131-72; Karmelicka 28, tel. 106-62; Starowiślna 77, tel. 103-58; Długa 66, tel. 147-33; Kościuszki 18, tel. 139-45; Lubicz 7, tel. 121-82; Kalwaryjska 17, tel. 147-06.

(Jo) ZATRZYLI SIĘ DWIE KOBIETY. W czwartek zostało zawezwane Pogotowie Rat. na ul. Kalwaryjską 3, gdzie w celu samobójczym zatrzyły się gazem świetlnym dwie kobiety — Helena i Jadwiga Landwirt, w wieku około 35 lat. Lekarz stwierdził zgon Heleny L. i polecił zawezwać komisję sądu-lekarską. Jadwigę L. przewieziono do szpitala żydowskiego, gdyż istnieją nadzieje uratowania jej życia.

Ceny maksymalne na owoce, jarzyny i drob.

Kraków, 21 marca. Starosta miejski wydał rozporządzenie o cenach najwyższych za owoce, jarzyny i drob, obowiązujące na targach tygodniowych i w sklepach w czasie od 17 do 23 marca. Ceny powyższe są maksymalne i nie wolno ich przekraczać, natomiast wolno je obniżać. Wszelkie odstępstwa od powyższego rozporządzenia będą surowo karane.

Ceny jarzyn od wytwórcy za 100 kg.

Rzodkiew zł. 50.—, kalarepa 30.—, pory (szt.) 0.15, cebula 100.—, fasola (jasiek) 150.—, pietruszka 60.—, seler 80.—, buraki 60.—, marchew cukr. 35.—, karpiele 15.—, kapusta włoska 35.—, czerwona 40.—, biała 25.—, brukselska 120.—, kiszona 50.—, czosnek 170.—, chrzan (I sort.) 80.—, (II sort.) zł. 50.—.

Ceny za grzyby.

Grzyby suszone I sort. czapki zł. 35 za 1 kg., korzenie i krajane I sort. zł. 20.— za 1 kg.

Ceny jarzyn na placach targowych.

Rzodkiew zł. 0.60, kalarepa 0.35, pory (szt.) 0.18, cebula 1.10, fasola (jasiek) 1.80,

pietruszka 0.70, seler 0.90, buraki 60.—, 0.35, marchew cukr. 0.40, karpiele 0.20, kapusta włoska 0.40, czerwona 0.45, biała 0.30, brukselska 1.40, kiszona 0.60, czosnek 2.—, chrzan I sort. 0.90, II sort. 0.60.

Ceny za grzyby na placach targowych.

Grzyby suszone I sort. czapki zł. 40.—, grzyby korzenie i krajane II sort. zł. 25.—.

Ceny za drób bity, nletucz., oskubany na placach.

Gęsi przec. w 3/2 kg. za szt. zł. 10.—, gęsi nieoskub. 9.—, kury do got. za 1 kg. 2.40, kury młode 2.60, gęsi bite, tucz. oskub. za 1 kg. 4.25, kury do got. za 1 kg. 3.70, kury młode za 1 kg. zł. 4.10.

Ceny za jarzyny w sklepach.

Rzodkiew zł. 0.65, kalarepa 0.40, pory (szt.) 0.20, cebula 1.20, fasola (jasiek) 2.—, pietruszka 0.75, seler 1.—, buraki 60.—, 0.40, marchew cukr. 0.45, kapusta włoska 0.45, czerwona 0.50, biała 0.35, brukselska 1.50, kiszona 0.70, czosnek 2.20, chrzan (I sort.) 1.—, II sort. 0.65.

Ceny za grzyby w sklepach.

Grzyby I sort. czapki zł. 50, grzyby II sort. korzenie i krajane zł. 30.

Ceny za drób bity nletucz., oskub. gęsi przec. wagi 3/2 kg za szt. zł. 10, gęsi nieoskubane zł. 9, kury do got. za 1 kg. zł. 2.40, kury młode zł. 2.60.

Drób bity, tucz. oskub.

Gęsi za 1 kg. zł. 4.25, kury do got. zł. 3.70, kury młode zł. 4.10.

Kronika żałobna.

(Jer) Kraków, 20 marca. W ostatnich dniach zmarli w Krakowie: Książek Magdalena, lat 26, Smigiel N., 1 mies., Skóra N., 1 mies., Podsiadł Andrzej, 1 mies., Niton Kazimiera, 2 lata, Hrabia N., 1 mies., Prymula N., 1 mies., Ziemia Marjan, lat 46, Gasiński Jan, lat 34, Poniecka Apolonja, lat 53, Janota Natalia, Sznurek Kazimierz, magister prawa, lat 57.

(Jo) POTRĄCONY PRZEZ SAMOCHÓD.

Pietrzyk Tadeusz, uczeń, zam. przy ul. Towarowej 6, został potrącony przez samochód, doznając ran darych głowy oraz wstrząsu mózgu. Lekarz Pogotowia udzielił mu pierwszej pomocy i polecił przewieźć do szpitala św. Łazarza na oddział chirurgiczny.

(Jo) WYPADEK W CZASIE PRACY.

Robotnik Szeliga Mieczysław, lat 20, zam. przy ul. Zabłocie 21, został w czasie pracy uderzony belką w głowę, doznając przyszczałnie złamania kręgów karkowych. Pierwszej pomocy udzielił mu lekarz Pogotowia Rat., poczem przewieziono go do szpitala św. Łazarza na II-gi oddział chirurgiczny.

Z sali sądowej.

(p) Kraków, 20 marca. Przed sądem krakowskim stanął Józef Goraj lat 21, rolnik, oskarżony o uderzenie kołem swego krewnego Jana Goraja syna Jana, przyczem zadał mu ranę, która nie pozwoliła poszkodowanemu pracować przez dłuższy okres czasu. Jako współwinny stanął jego brat Jan Goraj, oskarżony o udział w bójce.

Bójka powstała na tle zatargu granicznego. Jan Goraj, syn Jana, palając oddawna niechęcią do obu braci, ponieważ spór o miód zakończył się na jego niekorzyść, postanowił się zemścić. Gdy obaj Gorajowie zajęci byli koszeniem konicy, napadł na nich, rozpoczynając awanturę i rzucając kamieniami. Zapominając się w gniewie coraz więcej zaczął nacierać z kamieniem w rękę na Józefa Goraja, wtedy ten zaczął zastawiać się trzymaną w rękę kosą. Znany ze swej zapalczywości i nieustępliwości poszkodowany mimo to rzucił się na oskarżonego Goraja Józefa i skaleczył się w rękę.

Sąd rozpoznawczy sprawę uznał za oskarżeni nie mieli zamiaru uderzyć, a tylko musieli w obronie osobistej użyć kosy i dlatego obu uniewinnił.

*

Zkolei przed sądem krakowskim stanął Teofil Bączek, lat 32, rolnik, pod zarzutem przywłaszczenia sobie 2 walizek bielizny i biżuterji, należących do Edwarda Pieczonki. W czasie ucieczki ewakuacyjnej zostały oddane te rzeczy teściom Bączka, którzy mieli zaopiekować się nimi przez pewien okres czasu. Rzeczy te potem częściowo zaginęły, częściowo zostały zwrócone prawym właścicielom. Dokonane na skutek doniesienia Pieczonków rewizje nie wykazały żadnych rzeczy w mieszkaniu Bączka. Sąd po rozpatrzeniu sprawy oskarżonego uniewinnił, rzeczy były bowiem oddane nie pod jego opiekę, nie wiedział o nich nic, bo sam był w tym czasie na ucieczce.

*

Przed sądem krakowskim stanęła następnie pielęgniarka Marja Lisiewicz, lat 30, która w dniu 8 listopada 1940 r. w sądzie grodzkim namawiała Tadeusza Korpaka do złożenia fałszywych zeznań na swoją korzyść, wzamian za co obiecała dać mu ubranie, a matce jego przyrzekła posadę w restauracji. Tadeusz Korpak o fakcie tym zawiadomił natychmiast swoich znajomych mówiąc, że to co widział i słyszał musi powiedzieć. Sąd, po rozpatrzeniu sprawy, skazał Marję Lisiewicz na 8 mies. więzienia i koszty postępowania, bowiem na terenie sądu namawiała nieletniego do złożenia fałszywych zeznań.

Z Warszawy i okolicy.

Ujęcie groźnej bandy złodziejskiej.

(Jo) Jak swego czasu donosiliśmy, w lutym została zastrzelona w Warszawie przy ul. Radzymińskiej, żona lekarza. W ostatnich czasach śledztwo wykazało, że mordercę dokonała niebezpieczna banda złodziejska, na której czele stał znany z przestępstw 26-letni bandyta, który obecnie został ujęty.

Policyja odkryła złodziejską speiunkę, w której przebywali bandyci w wieku między 19 a 26 lat i znalazła sześć rewolwerów. Napad na wspomniane mieszkanie zorganizował sam przywódca, który oddał śmiertelny strzał do broniącej się rozpaczliwie przed zakneblowaniem kobiety. Po dokonaniu morderstwa bandyci zbiegli nie obrabawawszy mieszkania, gdyż obawiali się, że huk wystrzału zdradzi ich obecność. Obecnie zostali ujęci przez policję, która poszukuje jeszcze jednego z całej bandy.

Co grają w kinach?

UCIECHA
KRAKÓW — STAROWIŚLNA 16

od 21 do 27 marca 1941 wyświetla film o najwyższym napięciu dramatycznym p. t.:

Proces Dra Derugi

W rolach głównych:
Willy Birgel — Geraldine Katt
Georg Alexander — Hans Leibelt

Niebawale emocje. — Silny dramat, przeplatany niespodziewanymi efektami. — Film, trzymający widza do końca w napięciu.

Nadprogram:
Najnowszy Tygodnik z Gener. Gubernatorstwa

Początek seansów o godzinie 16, 18, 20. — W soboty już o godzinie 14. — W niedzielę o godzinie 11, 14, 16, 18 i 20.

Kinoteatr „WANDA“
Kraków, ul. św. Gertrudy 5

wyświetla od piątku, dnia 21 marca do czwartku, 27 marca b. r. film p. t.:

Lekkomyślna córka

W rolach głównych:
Geraldine Katt Rolf Wanka.

Kinoteatr „SZTUKA“
Kraków, ul. św. Jana 6

Drugi tydzień

O czym się nie mówi

W rolach głównych:
St. Engelówna M. Cybulski
I. Senft St. Bielanski
St. Wysocka Z. Sempolinski
E. Bonacka B. Samborski

Nadprogram: Tygodnik Nr. 10.

Początek o godzinie 4, 6 i 8. W soboty i niedziele o godz. 2, 4, 6 i 8. — W niedzielę i święta Poranek o godzinie 11-tej.

Sz. P. T. Publiczność prosi się o punktualne przybycie na początek seansów. — W soboty, niedziele i święta tylko przedstawienia zamknięte. — Z rozpoczęciem seansu wstęp na sale wzbroniony.

Kinoteatr „STELLA“
Kraków, ulica Lubicz (Bahnhofstrasse) 15

wyświetla od piątku dnia 21 marca do czwartku 27 marca b. r. — tryskający życiem, humorem oraz skupiający momentami erotyzmem podłożu piękny film p. t.

Raj kawalerów

W rolach głównych:
Heinz Rühmann
Hans Brausenwetter
Josef Sluber
Trude Marlen

Nadprogram: Tygodnik i Dodatek nauk.

Początek o godz. 4, 6 i 8. W soboty i niedziele o godzinie 2, 4, 6 i 8. — W niedzielę i święta „PORANEK“ o godzinie 11.

Sz. P. T. Publiczność prosi się o punktualne przybycie na początek seansów. — W soboty, niedziele i święta odbywają się tylko przedstawienia zamknięte. Z rozpoczęciem seansu wstęp na sale wzbroniony.

APOLLO
ulica św. Tomasza 11
Telefon 111-20

wyświetla od piątku, dnia 21 marca 1941 r. niezwykle ożywiony i dramatycznymi przeżyciami przeplatany film p. t.:

Przestępcy

w rol. g. l.:
Kirsten Heiberg
Kirsten Heiberg
Karin Himboldt
Hermann Brix — Lutz Götz
Hermann Speilmans
Leo Peukert
Theodor Loos

Początek seansów o godzinie 16, 18 i 20. W soboty i niedziele pierwszy seans o godzinie 14.

Zarówno „Poranek“ jak ustalony czas — bez zmian.

Kino „Atlantic“
Kraków, ulica Stradom 15

wyświetla od dnia 21 marca do dnia 27 marca br. piękny muzyczny film p. t.:

Nieśmiertelny walc

W rolach głównych:
MARIA ANDERGAST
PAUL HÖRBIGER
DAGNY SERVAES

Nadprogram:
Najnowszy tygodnik z Gener. Gub.

Początek o godzinie 16, 18 i 20 W soboty i niedziele o godzinie 14, 16, 18 i 20.

W niedzielę i święta poranek o godzinie 11-tej

W soboty, niedziele i święta odbywają się tylko przedstawienia zamknięte.

Z rozpoczęciem seansu wstęp na sale wzbroniony

PODATKOWE
sprawy, podania, prochy załatwia:
FLORJAŃSKA 55
1881k

FOTOGRAF
Michnowski, Długa 17, 9503

URBANOWICZ ZOFIA
lekarz - dentysta przeprowadziła się na ul. STAROWIŚLNA 42, 9706

DR MISTELSKI
specjalista chorób kobiecych: Mikołajska 9, 9715

ZIEMCZAK
niemiecki, Interwencyjne podatki załatwia biuro Florjańska 28, I piętro, 11168

PLANY RYSUNKI
kopiuje elektryczny nie, STAROWIŚLNA 12, 10785

Kupię odkurzacz elektryczny
większego typu, w dobrym stanie, do odkurzenia magazynu środków spożywczych, jakoteż

2 porządne wózki magazynowe
Zgłoszenia do Administracji Główna Krakowskiego, Kraków pod „Nr. 1851k“ 1851k

PAPE DACHOWA
w każdej ilości ze składu i wagonowo dostarcza

„UNIWEERSAL“
Kraków, Starowiślna 28, Telefon 129 37.

